

## Μεταρρυθμίσεις ή τέλμα

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ\***

**Ε**ίναι κρίσιμες οι στιγμές για το μέλλον της χώρας. Όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοιχτά: συμβιβασμός με τους εταίρους, ρήξη και χρεοκοπία, εκλογές. Προσωπικά, πιστεύω ότι ο Αλ. Τσίπρας θα υπογράψει τη συμφωνία για ένα τρίτο Μνημόνιο. Είναι μονόδρομος για την παραμονή μας στην Ευρωζώνη. Γιατί δεν θέλει να γίνει ο πρωθυπουργός της χρεοκοπίας. Γιατί είναι ερωτευμένος με την εξουσία.

Το τίμημα που θα κληθεί να καταβάλει ο ελληνικός λαός είναι οδυνηρό. Είναι το κόστος μιας ακόμη πρόωρης προσφυγής στις κάλπες. Μαζί με το κόστος προσγείωσης της νέας κυβέρνησης από τις φαντασιώσεις στην πραγματικότητα. Είναι το κόστος της βιασύνης του Αντ. Σαμαρά να «σκίσει πρώτος το Μνημόνιο» και της βιασύνης του Αλ. Τσίπρα να κατακτήσει την εξουσία.

Συμπέρασμα: το μείζον πρόβλημα της χώρας είναι πολιτικό. Είναι το επίπεδο και η ποιότητα του πολιτικού προσωπικού. Ανεύθυνες, ανεπαρκείς και ανώριμες πολιτικές ηγεσίες αναδείχθηκαν κατά την τελευταία καταστροφική δεκαετία σε όλο το πολιτικό φάσμα. Διεκδίκησαν και κατέκτησαν την εξουσία με όχημα τον λαϊκισμό. Από την «επανάδρυση του κράτους» και τα «λεφτά υπάρχουν», φτάσαμε στο «εμείς θα βαράμε τα νταούλια και οι αγορές θα χορεύουν».

Αποτελούμε την εξαίρεση σε όλη την Ευρώπη. Η μόνη χώρα η οποία τα τελευταία οκτώ χρόνια, 2007-2015, προσέφυγε πέντε φορές στις κάλπες. Και απειλείται μία ακόμη. Την πενταετία της κρίσης άλλαξε τέσσερις πρωθυπουργούς. Η μόνη χώρα όπου τα πολιτικά κόμματα αντιμετωπίζουν την κρίση όχι ως εθνικό ζήτημα που απαιτεί συνεννόηση και συνεργασία, αλλά ως ρεσάλτο για την εξουσία σε κλίμα συγκρουσιακό και δικαστικό.

Η νέα πολιτική πραγματικότητα, όπως διαμορφώθηκε μετεκλογικά,

δεν δημιουργεί ελπίδα για αλλαγή του πολιτικού κλίματος.

Η πολιτική κυριαρχία του ΣΥΡΙΖΑ και προσωπικά του Αλ. Τσίπρα, στην παρούσα χρονική στιγμή, δεν αμφισβητείται. Πριμοδοτείται όμως από την ανυπαρξία αξιόπιστης εναλλακτικής κυβερνητικής λύσης. Γιατί τα κόμματα του λεγόμενου φιλοευρωπαϊκού τόξου αδυνατούν να την προσφέρουν. Τα «παλαιά» γιατί έχουν χά-

**Σήμερα, στόχος πρέπει να είναι η απελευθέρωση της χώρας από τον κρατισμό, την κομματοκρατία, τον κρατικοδίαιτο συνδικαλισμό, τις συντεχνίες.**

σει την αξιοπιστία τους· τα «νέα», γιατί αδυνατούν να την κατακτήσουν.

Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ αντιμετωπίζουν κρίση ηγεσίας και ιδεολογικής ταυτότητας. Περιχαρακωμένα στον κομματικό τους μικρόκοσμο, αφυδατωμένα από γόνιμες ιδέες και ηγετικές προσωπικότητες, αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εποχής της κρίσης.

Το «Ποτάμι» κινείται στη σφαίρα της επικαιρότητας και της επικοινωνίας. Δικαιολογεί την ύπαρξή του με την ενοχοποίηση συλλήβδων του «παλαιού» πολιτικού κόσμου ως υπεύθυνου για την κρίση. Πρόκειται για στάση που, αν δεν υπηρετεί προφανείς ιδιοτελείς πολιτικές σκοπιμότητες, υποκρύπτει φασίζουσα αντίληψη ανάλογη με κείνη της οικογενειακής ευθύνης. Πόσο «νέο» και πόσο αριστερό κόμμα είναι ο ΣΥΡΙΖΑ; Χαμένος στη μετάφραση της «λαϊκής εντολής» μεταξύ συμβιβασμού και ρήξης, κατάφερε, έπειτα από 130 ημέρες στην εξουσία, γεμάτες λάθη και ερασιτεχνισμούς, να επιστρέψει

τη χώρα εκεί όπου βρισκόταν το 2012. Σε πολιτικό επίπεδο, πήγε πιο πίσω από το πρώιμο ΠΑΣΟΚ της περιόδου 1981-82. Νομοθετούν οι συνδικαλιστές, εκφραστές του κλίματος αντιμεταρρυθμίσεων και ισοπέδωσης. Στον χώρο της πολύπαθης παιδείας επιστρέφουμε 33 χρόνια πίσω. Αποκαθίστανται «αγωνιστές» της εκλογικής νίκης, δαπάναις των φορολογουμένων. Τα κρούσματα νεποτισμού, κομματοκρατίας και αναξιοκρατίας ξεπερνούν κάθε προηγούμενο. Ο συνεταιρισμός με τον εθνολαϊκισμό αποτελεί ύβρι για την Αριστερά των αγώνων, των εξοριών και των φυλακίσεων.

Η κρίση αποτελεί την τελευταία ευκαιρία για τη θεσμική, πολιτική, οικονομική, εκπαιδευτική και διοικητική ανασυγκρότηση της χώρας. Και αυτή δεν μπορεί να είναι έργο ενός κόμματος ή ενός ηγέτη. Θα είναι το αποτέλεσμα συνεννόησης, συνεργασίας και συναίνεσης όλων των δημοκρατικών δυνάμεων, που συγκλίνουν στον κοινό στόχο: ένα εθνικό restart στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής οικογένειας. Οι συνθήκες επιβάλλουν τη συγκρότηση ενός νέου ΕΑΜ.

Τότε (1941), το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο ιδρύθηκε με στόχο την απελευθέρωση της χώρας από τους ξένους κατακτητές. Και συγκροτήθηκε από δημοκρατικούς πολίτες ολόκληρου του πολιτικού φάσματος. Την αφρόκρεμα κάθε τοπικής κοινωνίας.

Σήμερα, στόχος πρέπει να είναι η απελευθέρωση της χώρας από τους εσωτερικούς της δυνάστες: τον κρατισμό, την κομματοκρατία, τον κρατικοδίαιτο συνδικαλισμό και τις συντεχνίες, που καταπιίνουν τις δημιουργικές και παραγωγικές δυνάμεις της χώρας. Στόχος πρέπει να είναι η απελευθέρωση της πολιτικής από τον λαϊκισμό, τις πελατειακές σχέσεις, τη διαπλοκή, τις κληρονομικές δυναστείες.

Είναι εθνική ανάγκη η δημιουργία ενός ριζοσπαστικού κινήματος ρήξης με τις παθογένειες, τις νοσηρές νοτοτροπίες και συμπεριφορές. Ανατροπή της προδιαγεγραμμένης πορείας περιθωριοποίησης και παρακμής της χώρας. Κινητοποίησης και συσπείρωσης όλων των δυνάμεων της ανανέωσης και της μεταρρύθμισης, που ασφυκτούν στα σημερινά πολιτικά σχήματα, απέχουν ή σιωπούν. Ένα κίνημα που να διαπερνά οριζόντια, ολόκληρο το πολιτικό φάσμα. Να κινητοποιεί αδρανείς δυνάμεις. Να συνενώνει μοναχικές πορείες. Να διαμορφώνει ένα πλατύ πατριωτικό μέτωπο.

Οφείλουμε όμως να επαναπροσδιορίσουμε την έννοια του πατριωτισμού. Ο πατριωτισμός σήμερα επιβάλλει την αποκατάσταση του αξιακού συστήματος, πάνω στο οποίο θεμελιώνεται η κοινωνική συμβίωση. Οι αξίες που διασφαλίζουν την πρόοδο της κοινωνίας είναι η εφαρμογή των νόμων, η αξιοκρατία, ο σεβασμός του δημόσιου χρήματος, η ισότητα ευκαιριών, ο υγιής ανταγωνισμός, η προστασία των εύλαττων κοινωνικών ομάδων. Πατριωτισμός την εποχή της κρίσης είναι το καθήκον της αλήθειας, της εθνικής ενότητας, της δικαιοσύνης στις θυσίες. Πατριώτης είναι αυτός που αναγνωρίζει ως υπέρτατη ηθική εθνική αξία την ηθική της υπευθυνότητας.

Και υπευθυνότητα σημαίνει πραγματοποίηση των μεταρρυθμίσεων που η αλλαγή των συνθηκών επιβάλλει. Η μεγαλύτερη απειλή για τη Δημοκρατία, έγραφε ο Α. ντε Τοκβίλ, πριν από δύο αιώνες, είναι ο φόβος των μεταρρυθμίσεων και των αλλαγών. Έτσι όμως οι κοινωνίες αλλοτριώνονται και επέρχεται το τέλμα. Εδώ βρίσκεται η κυριότερη αιτία της κρίσης και της παρακμής που βιώνουμε.

\* Ο κ. Βασίλης Κοντογιαννόπουλος είναι πρώην υπουργός.